

BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET
Akersgata 59
0180
OSLO

Deres ref.:

Vår ref: HSAK202300397

Dato: 02-01-2024

Høring av Barnevernsinstitusjonsutvalgets utredning NOU 2023: 24 Med barnet hele vegen – Barnevernsinstitusjoner som har barnas tillit

Legeforeningen har fra Barne- og familiedepartementet mottatt høring av Barnevernsinstitusjonsutvalgets utredning NOU2023: 24 Med barna hele vegen – Barnevernsinstitusjoner som har barnas tillit.

Legeforeningen takker for muligheten til å komme med høringsinnspill til utvalget.

Utvalget har hatt som overordnet formål å vurdere hvilke oppgaver, rammer og omfang fremtidens institusjonsbarnevern skal ha, og alternative måter å organisere det samlede tilbudet på utfra behovet som barn og unge har. Dette overordnede formålet skulle baseres på en erkjennelse av at barnevernet ikke alltid klarer å hjelpe barna som trenger det mest på en god nok måte. Utvalget skulle foreslå tiltak og ulike organisasjonsmodeller som gjør det offentlige i stand til å hjelpe barn i barnevernet på en måte som sikrer barn en trygg oppvekst og en god utvikling, slik at de kan bli velfungerende voksne. Videre at barn i barnevernet skal ha et forsvarlig og tilrettelagt tilbud. Samtidig skal det være et mål at barna kan opprettholde en nær tilknytning til sitt eget nettverk og lokalsamfunn.

Utvalget kommer med totalt 50 anbefalinger, hvorav flere dreier seg om samarbeid og utforming av helsetjenester tilknyttet barn og ungdom i institusjon.

Først og fremst vil Legeforeningen berømme utvalget for et godt og viktig arbeid. I dag bor ca 1000 barn og ungdommer i barnevernsinstitusjoner, og vi støtter NOU-ens tydelige budskap om at disse først og fremst skal være omsorg- og støtteinstitusjoner, ikke behandlingstilbud eller instrument for straff/samfunnsvern.

Legeforeningen har tidligere i høst svart ut høringen om "Tverrfaglig helsekartlegging av barn i barnevernet-Nasjonale faglige retningslinjer for tverrfaglig helsekartlegging". Vi har også der påpekt at det er viktig at man ser den nasjonale retningslinjen for tverrfaglig helsekartlegging og organisering av dette i sammenheng med NOU-ens forslag til tiltak.

Legeforeningen mener først og fremst det er vesentlig at alle barn og ungdom i Norge skal få den oppfølgingen av helsetjenestene de har behov for, uavhengig av omsorgssituasjon.

Legeforeningen har under noen kommentarer til NOU-ens innhold.

1. Helsekartlegging bør ligge hos spesialisthelsetjenesten. Barn/ungdom i institusjoner har ofte en kompleks og sammensatt sykkelighet, og kartleggingen vil best kunne ivaretas der. Forslaget om å flytte ansvaret fra BUFETAT til helseforetak støttes.

2. Det er viktig at henvisning til videre undersøkelser og oppfølgingsbehov som avdekkes under en slik kartlegging, kan gjøres direkte, og ikke via mellomledd.
3. Rapport fra helsekartleggingen må formidles til helsepersonell som skal følge barnet/ungdommen videre. Fastlege bør alltid få den, for å sikre videre helseoppfølging.
4. Barn og ungdom under barnevernets omsorg har i utgangspunktet lik tilgang på helsetjenester som resten av befolkningen. Et eget helseteam er derfor ikke åpenbart nødvendig.
5. Nærhetsprinsippet, hvor barn og ungdom først og fremst plasseres i nærheten av tidligere bosted, vil være til fordel med tanke på oppfølging fra fastlege og annen helsetjeneste i primærhelsetjenesten. Det er også viktig at institusjonen vet hvem fastlegen er og innehar tilstrekkelig helsekompetanse til å kontakte helsetjenester når behovet er der. I den forbindelse nevnes at nærhetsprinsippet også bør understøtte primærhelsetjenestens tilbud. Helsehjelp tilbys ikke bare i spesialisthelsetjenesten.
6. Det foreslås i NOU-en økt tilgang på psykologtjenester fra spesialisthelsetjenesten. Dette kan være riktig og nødvendig, men må ikke komme i veien for oppfølging av somatisk helse. Selv om det er overrepresentasjon av psykisk uhelse hos barn og unge i institusjoner, må somatisk helse ikke overses.
7. Legeforeningen støtter utbygging av flere langtidsplasser i PHBU. Samtidig er det vår oppfatning at dette skal være tilbud til de pasientene som behøver det, avhengig av tilstandsbilde og alvorlighetsgrad av lidelse, ikke av omsorgssituasjonen. PHBU skal følge prioriteringsveileder på vanlig måte og ikke forfordele særskilte grupper.
8. Det er mange barn og ungdommer med alvorlige psykiske lidelser som følges opp på forskjellige nivåer i spesialisthelsetjenesten. De fleste av dem mottar omsorg og støtte av foreldre i eget hjem, og hjemmet mottar veiledning fra helsetjenestene om hvordan forholde seg. Denne omsorgen forventes gitt fra institusjonene, som selvfølgelig skal motta tilsvarende veiledning.

Dersom det nasjonale forløpet (for barnevern) implementeres, vil behovet for tverrfaglig helsekartlegging sannsynligvis være relativt lite, og helsetjenester for barn og ungdom i institusjoner kan bygges rundt eksisterende tilbud og organisering. Den kontinuerlige oppfølgingen av helsen til barn/ungdom som bor i institusjon bør etterstrebtes å følge de etablerte strukturene i helsetjenestene. Det viktigste er at alle barn og unge i Norge får tilbud om de helsetjenester som er nødvendige og virksomme uavhengig av omsorgsnivå. Om dette krever styrking av samarbeid mellom institusjonene, primær- og spesialisthelsetjenesten forventer Legeforeningen at det nødvendige arbeidet for å få dette til understøttes av alle involverte parter.

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Med hilsen
Den norske legeforening

Siri Skumlien
generalsekretær

Johan Georg Røstad Torgersen

Fagdirektør

Fredrik Skarderud
spesialrådgiver/lege

[Dokumentet er godkjent elektronisk](#)